

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DELEGATURA W WARSZAWIE

LWA-410-01-01/2010

Nr ewid. 118/2010/P09181/LWA

Informacja o wynikach kontroli wykonania w 2009 roku budżetu państwa w części 04 - Sąd Najwyższy

Warszawa maj 2010 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja
o wynikach kontroli
wykonania w 2009 roku
budżetu państwa w części 04
Sąd Najwyższy**

Dyrektor Delegatury NIK w Warszawie

Mieczysław Kosmański

Zatwierdzam:

Marek Zająkała

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, maja 2010 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
00-950 Warszawa
tel./fax: 0 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.....	4
1.1. Cel i zakres kontroli	4
1.2. Uwarunkowania prawne i organizacyjne.....	4
2. Podsumowanie wyników kontroli.....	6
2.1. Ocena ogólna	6
2.2. Sprawozdawczość	6
2.3. Uwagi	6
3. Ważniejsze wyniki kontroli.....	8
3.1. Księgi rachunkowe.....	8
3.2. Dochody budżetowe.....	8
3.3. Wydatki budżetowe	9
3.4. Wydatki w układzie zadaniowym.....	12
3.5. Inne ustalenia kontroli.....	13
4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli	15
4.1. Protokół.....	15
4.2. Wystąpienie pokontrolne	15

ZAŁĄCZNIKI

1. Wprowadzenie

1.1. Cel i zakres kontroli

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie, w okresie od 13 stycznia do 18 marca 2010r. przeprowadziła, na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, kontrolę Nr P/09/181 „Wykonanie budżetu państwa w 2009 r. w części 04 – Sąd Najwyższy”. Celem kontroli była ocena wykonania ustawy budżetowej na rok 2009² w części 04 – Sąd Najwyższy. Kontrola obejmowała okres od 1 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2009 r. i została przeprowadzona w Sądzie Najwyższym zgodnie z obowiązującymi w NIK standardami kontroli³ oraz założeniami metodycznymi do kontroli wykonania budżetu państwa⁴.

1.2. Uwarunkowania prawne i organizacyjne

Na podstawie art. 103 ust. 4 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych⁵, dysponentem części budżetowej 04 – Sąd Najwyższy, był Pierwszy Prezes Sadu Najwyższego. Sąd Najwyższy działał na podstawie ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym⁶ oraz regulaminu Sądu Najwyższego, stanowiącego załącznik do uchwały Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2003 r. w sprawie regulaminu Sądu Najwyższego⁷. Zgodnie z art. 6 § 2 ustawy o Sądzie Najwyższym, w zakresie wykonania budżetu Sądu Najwyższego, Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego przysługują uprawnienia ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Gospodarka finansowa części 04 – Sąd Najwyższy podlegała rygorom wynikającym z ustawy o finansach publicznych, ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych⁸, ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁹ oraz innych aktów prawnych określających gospodarkę finansową państwowych jednostek budżetowych. W 2009 r. w Sądzie Najwyższym nie funkcjonowało gospodarstwo pomocnicze lub zakład budżetowy, nie było też innych podległych jednostek budżetowych.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Ustawa z dnia 9 stycznia 2009 r. (Dz. U. Nr 10, poz. 58 ze zm.) zmieniona przez ustawę z dnia 17 lipca 2009 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2009 (Dz. U. Nr 128, poz. 1057).

³ Por. http://bip.nik.gov.pl/pl/bip/metodyka_kontroli/px_standardy_kontroli_nik.pdf.

⁴ Por. http://bip.nik.gov.pl/pl/bip/metodyka_kontroli/px_px_kontrola_budzetowa_2009_05.pdf.

⁵ Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.

⁶ Dz. U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.

⁷ M. P. Nr 57, poz. 898 ze zm.

⁸ Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 ze zm.

⁹ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

Poniesione w 2009 r. wydatki budżetowe w części 04 – Sąd Najwyższy, w kwocie 79 676,8 tys. zł, stanowiły 0,0267% wydatków budżetu państwa, a zrealizowane w 2009 r. dochody budżetowe w wysokości 657,5 tys. zł, stanowiły 0,00024% dochodów budżetu państwa. SN realizował w 2009 r. zadania w ramach funkcji 18: „Działalność państwa na rzecz zapewnienia zasady sprawiedliwości.”¹⁰

¹⁰ Nazwy funkcji i części budżetu państwa odpowiedzialne za ich realizację zostały określone w załączniku nr 63 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 maja 2008 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2009 (Dz. U. Nr 87, poz. 537).

2. Podsumowanie wyników kontroli

2.1. Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie budżetu państwa za 2009 r. w części 04 – Sąd Najwyższy.

Sąd Najwyższy prawidłowo pobierał, ewidencjonował i odprowadzał dochody do budżetu państwa. Planowanie środków na wydatki było legalne i celowe, a ich wydatkowanie rzetelne i gospodarne. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego prawidłowo sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu – zgodnie z zasadami określonymi w art. 153 ust. 2 i 3 ustawy o finansach publicznych. Stosownie do postanowień art. 47 ust. 2 ustawy o finansach publicznych i ustalonych wewnętrznych procedur kontroli, prowadzone były oceny realizacji dochodów i wydatków oraz wstępne oceny celowości zaciągania zobowiązań finansowych.

2.2. Sprawozdawczość

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie rzetelność i prawidłowość sporządzonych sprawozdań budżetowych dotyczących części 04 – Sąd Najwyższy za 2009 r. Zdaniem NIK łączne sprawozdania budżetowe:

- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N),
- o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń (Rb-Z),

zostały sporządzone na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej, prezentują prawdziwy i rzetelny obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań w 2009 r. Sprawozdania zostały przekazane do Ministerstwa Finansów w terminach określonych w załączniku nr 37 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹¹.

2.3. Uwagi

Stwierdzone w toku kontroli uchybienia nie miały wpływu na prawidłowe wykonanie budżetu państwa w części 04 – Sąd Najwyższy.

¹¹ Dz. U. Nr 115, poz. 781 ze zm.

Uwagi NIK dotyczyły prawidłowości funkcjonowania w 2009 r. w Sądzie Najwyższym budżetu zadaniowego. Opracowany projekt budżetu zadaniowego, w którym zdefiniowano jedno zadanie i cztery podzadania, nie spełniał ustalonych w rozdziale 5 załącznika nr 63 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 maja 2008 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2009¹² wymogów budżetu zadaniowego. Zastosowane mierniki realizacji podzadań: „informacja o działalności Sądu Najwyższego” oraz „ocena Kolegium”, bez podania wartości bazowej oraz docelowej miernika, nie gwarantowały prawidłowej realizacji istoty budżetu zadaniowego. Trudności związane z prawidłowym przygotowaniem w 2009 r. budżetu zadaniowego wynikały ze specyfiki działalności Sądu Najwyższego.

¹² Dz. U. Nr 87, poz. 537.

3. Ważniejsze wyniki kontroli

3.1. Księgi rachunkowe

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia skuteczność funkcjonowania w Sądzie Najwyższym procedur kontroli finansowej, poprawność formalną dowodów i zapisów księgowych oraz wiarygodność ksiąg rachunkowych zarówno w odniesieniu do sprawozdawczości rocznej, jak i bieżącej.

Powyższa opinia sformułowana została na podstawie przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych oraz badania próby 107 dowodów księgowych o łącznej wartości 14 758,0 tys. zł. Doboru próby 81 dowodów księgowych o łącznej wartości 14 716,8 tys. zł dokonano metodą monetarną (tzw. MUS)¹³, natomiast 26 dowodów o wartości 41,3 tys. zł – metodą doboru celowego¹⁴.

Po przeprowadzonej kontroli wykonania budżetu państwa w 2008 r. w części 04 – Sąd Najwyższy, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o wyeliminowanie przypadków księgowania dowodów księgowych do niewłaściwych okresów sprawozdawczych. W trakcie przeprowadzonej kontroli wykonania budżetu państwa w 2009 r. nie stwierdzono przypadków ewidencjonowania operacji gospodarczych do niewłaściwych okresów rozliczeniowych. Jeden zapis księgowy, dotyczący faktury zakupu na kwotę 192,5 tys. zł zawierał datę wystawienia dowodu księgowego (14.12.2009 r.), a nie zawierał daty dokonania operacji gospodarczej (10.12.2009 r.), co było niezgodne z treścią art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy o rachunkowości. System finansowo-księgowy nie przewidywał odrębnego zapisu w zakresie daty dowodu księgowego, jeżeli różni się ona od daty dokonania operacji gospodarczej.

3.2. Dochody budżetowe

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że dochody budżetowe zrealizowane w 2009 r. w części 04 – Sąd Najwyższy były prawidłowo naliczane oraz rzetelnie pobierane i ewidencjonowane.

Dochody budżetowe wyniosły 657,5 tys. zł, czyli 114,5% planu określonego w ustawie budżetowej na rok 2009 i 69,1% dochodów wykonanych w 2008 r. Wyższe niż prognozowano wykonanie dochodów budżetowych w kwocie 83,5 tys. zł związane było

¹³ MUS (Monetarny Unit Sampling) – metoda doboru próby, w której prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem

¹⁴ Pozycje wydatków oraz zapisów księgowych wybranych do badania na podstawie przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych

z uzyskaniem przez Sąd Najwyższy wpływów z tytułów trudnych do oszacowania na etapie budowania prognozy.

Najwyższe dochody – 415,3 tys. zł, tj. 63,2% dochodów ogółem, uzyskano ze spłat oprocentowanych pożyczek udzielonych sędziom na zaspokojenie ich potrzeb mieszkaniowych oraz spłat pożyczek udzielonych sędziom w stanie spoczynku – 85,9 tys. zł (13,1%).

Analizie poddano 27,3% dochodów w części 04. Zrealizowane w 2009 r. dochody budżetowe przekazywane były na centralny rachunek bieżący budżetu państwa w terminach określonych w § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa¹⁵.

Według stanu na 31 grudnia 2008 r., należności pozostałe do zapłaty wyniosły 15,98 tys. zł (w tym zaległości netto 15,97 tys. zł) i były wyższe o 12,6 tys. zł w porównaniu do wykonania 2008 r. Wzrost zaległości spowodowany był zasądzeniem na rzecz Skarbu Państwa zwrotu kosztów postępowań sądowych. Z ustaleń kontroli wynika, że Sąd Najwyższy podejmował działania windykacyjne dotyczące ww. zaległości.

W związku z umorzeniem postępowań egzekucyjnych prowadzonych przez komorników sądowych wobec bezskutecznej egzekucji w 2009 r. zostały umorzone i odpisane 2 należności z tytułu zasądzonych na rzecz Skarbu Państwa zwrotu kosztów postępowania sądowego w kwocie 3,3 tys. zł.

W 2009 r. nie spisano z ewidencji księgowej SN należności z tytułu ich przedawnienia oraz nie wydano decyzji w sprawie rozłożenia na raty lub odroczenia terminu płatności należności.

Dane o dochodach budżetowych przedstawiono w załączniku nr 1 do Informacji.

3.3. Wydatki budżetowe

W ocenie NIK planowanie środków na wydatki było legalne i celowe, a ich wydatkowanie rzetelne i gospodarne. Kontrolą objęto wydatki w kwocie 14 210,6 tys. zł, stanowiące 17,8% wydatków zrealizowanych w części 04 – Sąd Najwyższy.

Plan wydatków Sądu Najwyższego na 2009 r. został ustalony w kwocie 83 407,0 tys. zł, co stanowiło 130,6% wykonania 2008 r. Przy planowaniu budżetu brano m.in. pod uwagę zmianę zasad ustalania wynagrodzenia sędziów, waloryzację wynagrodzeń o średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz zakładany wzrost zatrudnienia. Dokonywane w trakcie roku zmiany w planie wydatków

¹⁵ Dz. U. Nr 116, poz. 784 ze zm.

wynikały z konieczności dostosowania planowanych wydatków do występujących potrzeb i nie spowodowały zwiększenia planowanych wydatków na uposażenia i wynagrodzenia. Zmiany w planie wydatków dokonywane były zgodnie z uprawnieniami przysługującymi Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego, wynikającymi z art. 6 § 2 ustawy o Sądzie Najwyższym oraz z zachowaniem zasad określonych w art. 148 ustawy o finansach publicznych. Plan wydatków w części 04, określony w ustawie budżetowej, nie był zwiększany środkami z rezerwy ogólnej i rezerw celowych budżetu państwa.

Wydatki w części 04 – Sąd Najwyższy wyniosły 79 676,8 tys. zł i były o 4,5% niższe od planu po zmianach. Na niższe od planowanego wykonanie wydatków wpływ miało m.in. niższe niż zakładano wykorzystanie etatów w grupie sędziów, mniejsze zapotrzebowanie na świadczenia społeczne oraz refundacja przez współużytkowników siedziby Sądu, kosztów związanych z utrzymaniem obiektu. Największy udział w wydatkach ogółem miały wydatki w dziale 751 – urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa, które stanowiły 80,7% ogółu wydatków w części 04. Najwyższa Izba Kontroli nie stwierdziła przekroczeń limitów wydatków w poszczególnych podziałkach klasyfikacji budżetowej. Największe kwoty niewykorzystanych środków wystąpiły w dziale 751 rozdział 75102 – naczelne organy sądownictwa, w paragrafie 4030 – wynagrodzenia osobowe sędziów i prokuratorów oraz asesorów i aplikantów, w kwocie 1 415,4 tys. zł (6,2% planu po zmianach), w związku z niewykonaniem planu zatrudnienia i w dziale 753 rozdział 75312 – uposażenia sędziów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne, w paragrafie 3110 – świadczenia społeczne, w kwocie 776,4 tys. zł, z powodu niższej niż zakładano liczby świadczeniobiorców i w paragrafie 4450 – udzielone pożyczki na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów i prokuratorów, w kwocie 417,0 tys. zł, bowiem jeden z dwóch złożonych wniosków o udzielenie pożyczki nie został zaakceptowany przez Pierwszego Prezesa SN.

Wydatki bieżące w 2009 r. wyniosły 56 707,1 tys. zł (71,2% ogółu wydatków), tj. o 3 072,9 tys. zł (o 5,1%) mniej niż zakładano w planie finansowym. W strukturze wydatków bieżących największą grupę wydatków (74,4%) stanowiły wydatki poniesione na wynagrodzenia i pochodne (§§ 4010-4170) w kwocie 42 214,0 tys. zł.

Wydatki majątkowe w 2009 r. wyniosły 7 509,4 tys. zł, co stanowiło 99,9% planu po zmianach. W ramach wydatków inwestycyjnych (§ 6050) zrealizowano 13 zadań na kwotę 516,2 tys. zł. Na zakupy inwestycyjne (§ 6060) poniesiono wydatki w kwocie 6 993,2 tys. zł, w tym m.in. na zakup oprogramowania i sprzętu komputerowego

(4 294,6 tys. zł), zakup mieszkań dla sędziów (1 908,8 tys. zł), zakup samochodu osobowego (183,7 tys. zł).

W 2009 r. nie wystąpiły przypadki braku realizacji zaplanowanych wydatków majątkowych do końca roku budżetowego i konieczności przeniesienia ich na 2010 r.

Szczegółowa analiza 2 postępowań o udzielenie zamówień publicznych na łączną kwotę 1 074,3 tys. zł, tj. 15,4% wydatków w § 6060 wykazała, że przy realizacji zadań przestrzegane były przepisy ustawy - Prawo zamówień publicznych, z wyjątkiem terminowości zamieszczania ogłoszeń w Biuletynie Zamówień Publicznych. W obu przypadkach ogłoszenia zostały zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych po upływie dwóch i pół miesiąca od daty zawarcia umów, co stanowiło naruszenie art. 95 ust. 1 ustawy - Prawo zamówień publicznych.

Ministerstwo Finansów przekazało w 2009 r. na rachunek wydatków Sądu Najwyższego kwotę 80 507 tys. zł. Niewykorzystane środki w kwocie 830,2 tys. zł zostały 11 stycznia 2010 r., zgodnie z § 14 ust. 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa, przekazane na centralny rachunek budżetu państwa.

Zobowiązania Sądu Najwyższego na koniec 2009 r. wyniosły ogółem 3 881,3 tys. zł (122% wykonania 2008 r.). W całości były to zobowiązania niewymagalne i dotyczyły głównie dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2009 r. wraz z pochodnymi w kwocie 2867,8 tys. zł, tj. 73,9% zobowiązań ogółem. Nie stwierdzono przypadków nieuregulowania zobowiązań w terminie, skutkujących koniecznością zapłaty odsetek za zwłokę.

Dane w zakresie wydatków budżetowych zawarte zostały w załączniku nr 2 do Informacji.

Przeciętne zatrudnienie w SN w 2009 r. wyniosło 342 osoby, nie zmieniło się w stosunku do roku poprzedniego i było niższe w porównaniu do planu na ten rok o 36 osób (o 10,5%). Sąd Najwyższy nie wykonał planu zatrudnienia zarówno w grupie pracowników administracyjnych i obsługi (25 osób), jak i w grupie sędziów (11 osób). Niewykonanie planu zatrudnienia spowodowane było długotrwałą procedurą związaną z wyborem nowych sędziów oraz wysokimi wymaganiami stawianymi kandydatom na stanowiska asystentów.

Kwota wydatkowana w 2009 r. na wynagrodzenia w części 04 – Sąd Najwyższy wyniosła 38 991,9 tys. zł, co stanowiło 96,3% planu po zmianach. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego w Sądzie Najwyższym wyniosło 9,5 tys. zł,

tj. o 13,6% więcej niż w roku poprzednim (8,4 tys. zł), w tym w grupie pracowników administracyjnych i obsługi 5,6 tys. zł i w grupie orzecznictwa 18,2 tys. zł.

Dane dotyczące zatrudnienia i wynagrodzeń przedstawiono w tabeli stanowiącej załącznik nr 3 do Informacji.

3.4. Wydatki w układzie zadaniowym

Rok 2009 był pierwszym rokiem budżetowym, w którym w Sądzie Najwyższym opracowano budżet w ujęciu zadaniowym. Pismem z 27 sierpnia 2008 r. Pierwszy Prezes SN przekazał Ministrowi Finansów projekt budżetu zadaniowego na 2009 r., który przewidywał realizację zadań SN w ramach 18 funkcji państwa „Działalność państwa na rzecz zapewnienia zasady sprawiedliwości”. W ramach realizacji tej funkcji zostało zdefiniowane jedno zadanie: „Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości” oraz 4 podzadania:

- Działalność orzecznicza

Wyszczególniono 2 cele tego podzadania: „zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa”, „realizacja konstytucyjnej zasady państwa demokratycznego oraz innych zasad i dyrektyw sformułowanych w konstytucji RP”. Jako miernik realizacji podzadania podano: „informację o działalności Sądu Najwyższego”, nie ustalono wartości bazowej oraz docelowej miernika, przewidywane wykonanie wydatków na realizację podzadania w 2008 r. ustalono w wysokości 33 057 tys. zł oraz projektowane wykonanie w 2009 r. w wysokości 46 000 tys. zł.

- Opiniowanie projektów ustaw i innych aktów prawnych

Cel podzadania sformułowano jako „współdziałanie w zagwarantowaniu reguł poprawnej legislacji oraz jakości stosowania prawa”. Jako miernik realizacji podzadania podano: „informację o działalności Sądu Najwyższego”, nie ustalono wartości bazowej oraz docelowej miernika, przewidywane wykonanie wydatków w 2008 r. ustalono w wysokości 273 tys. zł oraz projektowane wykonanie w 2009 r. w wysokości 399 tys. zł.

- Obsługa administracyjna, techniczna i organizacyjna

Cel podzadania sformułowano jako „zapewnienie warunków dla sprawnego funkcjonowania Sądu Najwyższego”. Jako miernik realizacji zadania podano „ocena Kolegium”, nie ustalono wartości bazowej oraz docelowej miernika, przewidywane wykonanie wydatków na realizację podzadania w 2008 r. ustalono w wysokości 18 697 tys. zł oraz projektowane wykonanie w 2009 r. w wysokości 30 246 tys. zł.

- Świadczenia na rzecz sędziów w stanie spoczynku oraz ich rodzin

Cel podzadania sformułowano jako „realizacja świadczeń na rzecz sędziów w stanie spoczynku oraz ich rodzin”. Jako miernik realizacji podzadania podano liczbę świadczeniobiorców. Ustalono jej wartość bazową – 135 oraz docelową w 2009 r. – 136, zaś przewidywane wykonanie wydatków na realizację podzadania w 2008 r. określono w wysokości 15 168 tys. zł, natomiast projektowane wykonanie w 2009 r. w wysokości 21 095 tys. zł.

Opracowany przez Sąd Najwyższy na 2009 r. projekt budżetu zadaniowego nie spełniał wymogów budżetu zadaniowego, ustalonych w rozdziale 5 załącznika Nr 63 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 maja 2008 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2009. Zastosowane mierniki realizacji podzadań: „informacja o działalności Sądu Najwyższego” oraz „ocena Kolegium”, bez podania wartości bazowej oraz docelowej miernika, nie gwarantowały prawidłowej realizacji istoty budżetu zadaniowego.

3.5. Inne ustalenia kontroli

Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług¹⁶ opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług podlega odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju. Art. 8 ust. 1 ustawy definiuje świadczenie usług jako każde świadczenie na rzecz osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, które nie stanowi dostawy towarów w rozumieniu art. 7.

Z ustaleń kontroli wynika, że Sąd Najwyższy 22 października 2008 r. zawarł z firmą SODEXHO¹⁷ Polska Sp. z o.o. umowę na okres 48 miesięcy od 1 stycznia 2009 r. o świadczenie obsługi hotelu, klubu odnowy biologicznej i gastronomii w kompleksie urbanistycznym z siedzibą Sądu Najwyższego¹⁸. Wynagrodzenie dla Spółki za realizację przedmiotu umowy ustalono na kwotę 2 659 200 zł netto płatną w 48 miesięcznych ratach¹⁹. Przedmiot zamówienia²⁰ określono jako prowadzenie obsługi hotelu służbowego, mieszczącego się w obiekcie z 21 pokojami i 2 apartamentami gościnnymi, prowadzenie klubu odnowy biologicznej, wykonywanie okresowej dezynsekcji i deratyzacji oraz obsługa gastronomii – stołówki, baru kawowego przy stołówce i baru kawowego. W specyfikacji istotnych warunków zamówienia zastosowano podział usług na grupę „a” obejmującą

¹⁶ Dz. U. Nr 54, poz. 535 ze zm.

¹⁷ 6 stycznia 2009 r. nastąpiła zmiana nazwy firmy na SODEXO.

¹⁸ W okresie 2006-2008 usługa ta była świadczona na podstawie umowy z 27 grudnia 2005 r. w podobnym brzmieniu.

¹⁹ Wynagrodzenie miesięczne netto wyniosło 55 400 zł, brutto 67 588 zł.

²⁰ Przedmiot zamówienia określony w SIWZ.

świadczenie usług wyłącznie na rzecz pracowników wymiaru sprawiedliwości, którzy będą z nich korzystali nieodpłatnie oraz grupę „b” obejmującą prowadzenie przez wykonawcę i na jego rachunek usług, zgodnych z przeznaczeniem pomieszczeń, przy użyciu wyposażenia zamawiającego. W szczegółowych warunkach umowy podano wartość usług grupy „a” – 61 000 zł i grupy „b” – 5 600 zł. Całkowity koszt miesięczny określono jako $a - b$, tj. 55 400 zł. Firma SODEXO wystawiała faktury na kwotę 55 400 zł (różnicę), podając jako przedmiot usługi „świadczenie obsługi hotelu, gastronomii, klubu odnowy biologicznej w kompleksie urbanistycznym z siedzibą Sądu Najwyższego w Warszawie.

Przedstawione powyżej postanowienia umowy zdają się potwierdzać, że świadczenie Skarbu Państwa – Sądu Najwyższego określone w umowie zawartej ze spółką SODEXO, polegające na udostępnieniu spółce pomieszczeń wraz z wyposażeniem, w celu prowadzenia przez nią i na jej rachunek działalności usługowej zgodnej z przeznaczeniem pomieszczeń, stanowi odpłatne świadczenie usług, w rozumieniu art. 5 ust. 1 pkt 1 i art. 8 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług.

W związku z wątpliwościami w zakresie obowiązku naliczania przez Sąd Najwyższy podatku od towarów i usług z tytułu realizacji wyżej wymienionej umowy, Najwyższa Izba Kontroli zwróci się do właściwego organu podatkowego w celu przeprowadzenia postępowania podatkowego w tej sprawie.

4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli

4.1. Protokół

Przekazany 18 marca 2010 r. Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego protokół z przeprowadzonej kontroli w zakresie wykonania budżetu państwa w części 04 – Sąd Najwyższy, został bez zastrzeżeń podpisany 30 marca 2010 r.

4.2. Wystąpienie pokontrolne

W wystąpieniu pokontrolnym, skierowanym do Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego 23 kwietnia 2010 r., NIK sformułowała następujące wnioski:

1. Niezwłoczne zamieszczanie po zawarciu umów w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszeń o udzieleniu zamówienia.
2. Dostosowanie systemu finansowo-księgowego do wymogów określonych w przepisach ustawy o rachunkowości.
3. Kontynuowanie działań w celu zwiększenia stopnia realizacji planu zatrudnienia.
4. Kontynuowanie działań dotyczących prawidłowego funkcjonowania budżetu zadaniowego zgodnie z zasadami określonymi przez Ministerstwo Finansów.

W odpowiedzi, z 10 maja 2009 r., Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego poinformował o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosków NIK zawartych w wystąpieniu.

Załącznik nr 1

Dochody budżetowe

L.p.	Wyszczególnienie	2008	2009		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
	Ogółem, w tym:	952,0	574,0	657,5	69,1	114,5
1.	Dział 751 – Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	859,8	482,0	558,4	64,9	115,9
1.1.	rozdział 75102 – Naczelne organy sądownictwa	859,8	482,0	558,4	64,9	115,9
1.1.1.	§0690 – wpływy z różnych opłat	187,0	-	5,1	2,7	-
1.1.2.	§0700 – wpływy ze spłat oprocentowanych pożyczek udzielonych sędziom i prokuratorom na zaspokojenie ich potrzeb mieszkaniowych	362,2	416,0	415,3	114,7	99,8
1.2.3	§0830- wpływy z usług	-	-	1,1	-	-
1.1.4	§0920 – pozostałe odsetki	76,6	50,0	72,0	94,0	144,0
1.1.5	§0970 – wpływy z różnych dochodów	233,9	16,0	64,9	27,7	405,6
1.1.6	§1510 – różnice kursowe	0,1	-	-	-	-
2.	Dział 753 – Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	92,2	92,0	99,1	107,5	107,7
2.1.	rozdział 75312 – uposażenia sędziów w st. spoczynku oraz uposażenia rodzinne	92,2	92,0	99,1	107,5	107,7
2.1.1.	§0700 – wpływy ze spłat oprocentowanych pożyczek udzielonych sędziom i prokuratorom na zaspokojenie ich potrzeb mieszkaniowych	78,5	78,0	85,9	109,4	110,1
2.1.2.	§0920 – pozostałe odsetki	6,9	7,0	7,2	104,3	102,9
2.1.3	§0970 – wpływy z różnych dochodów	6,8	7,0	6,0	88,2	85,7

Załącznik nr 2

Wydatki budżetowe

L.p.	Wyszczególnienie	2008 r.	2009 r.			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ²⁾	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Część 04- Sąd Najwyższy ogółem, w tym:	63 852,9	83 407,0	83 407,0	79 676,8	124,8	95,5	95,5
1.	Dział 751-Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa-ogółem	50 857,6	66 813,0	66 813,0	64 276,2	126,4	96,2	96,2
1.1	Rozdział 75102 Naczelné Organy Sądownictwa ogółem	50 857,6	66 813,0	66 813,0	64 276,2	126,4	96,2	96,2
1.1.1	§3020 wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	43,4	121,0	135,0	128,3	295,6	106,0	95,0
1.1.2	§3030 różne wydatki na rzecz osób fizycznych	0,3	37,0	3,0	1,4	466,7	3,8	46,7
1.1.3	§4010 wynagrodzenia osobowe pracowników	14 084,1	15 109,0	15 109,0	15 034,7	106,7	99,5	99,5
1.1.4	§4030 wynagrodzenia osobowe sędziów i prokuratorów oraz asesorów i aplikantów	18 013,5	24 646,0	22 999,0	21 583,6	119,8	87,6	93,8
1.1.5	§4040 dodatkowe wynagrodzenia roczne	2 230,3	2 468,0	2 374,0	2 373,6	106,4	96,2	99,9
1.1.6	§4110 składki na ubezpieczenia społeczne	2 306,6	2 905,0	2 665,0	2 543,8	110,3	87,6	95,5
1.1.7	§4120 składki na Fundusz Pracy	405,5	469,0	409,0	386,9	95,4	82,5	94,6
1.1.8	§4140 wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	242,2	258,0	157,0	113,3	46,8	43,9	72,2
1.1.9	§4170 wynagrodzenia bezosobowe	166,9	342,0	183,0	178,1	106,7	52,1	97,3
1.1.10	§4210 zakup materiałów i wyposażenia	1 254,2	2 100,0	1 801,0	1 666,9	132,9	79,4	92,6
1.1.11	§4240 zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek	141,4	252,0	202,0	199,8	141,3	79,3	98,9
1.1.12	§4260 zakup energii	1 179,3	1 522,0	1 539,0	1 443,0	122,4	94,8	93,8
1.1.13	§4270 zakup usług remontowych	674,7	1 334,0	1 004,0	825,4	122,3	61,9	82,2
1.1.14	§4280 zakup usług zdrowotnych	15,3	43,0	28,0	25,2	164,7	58,6	90,0
1.1.15	§4300 zakup usług pozostałych	4 735,6	7 392,0	6 734,0	6 452,2	136,2	87,3	95,8
1.1.16	§4350 zakup usług dostępu do sieci Internet	73,5	118,0	75,0	65,0	88,4	55,1	86,7
1.1.17	§4360 opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii komórkowej	36,0	56,0	47,0	37,6	104,4	67,1	80,0
1.1.18	§4370 opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii stacjonarnej	475,5	532,0	325,0	284,2	59,8	53,4	87,4
1.1.19	§4380 zakup usług obejmujących tłumaczenia	48,8	20,0	9,0	6,5	13,3	32,5	72,2
1.1.20	§4390 zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	-	100,0	0,0	0,0	-	-	-
1.1.21	§4400 opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe	354,2	432,0	420,0	415,4	117,3	96,2	98,9
1.1.22	§4410 podróże służbowe krajowe	415,4	1 002,0	450,0	436,5	105,1	43,6	97,0
1.1.23	§4420 podróże służbowe zagraniczne	78,3	215,0	68,0	61,8	78,9	28,7	90,9
1.1.24	§4430 różne opłaty i składki	35,3	72,0	52,0	49,1	139,1	68,2	94,4
1.1.25	§4440 opłaty na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	341,3	416,0	379,0	378,1	110,8	90,9	99,8

L.p.	Wyszczególnienie	2008 r.	2009 r.			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ²⁾	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.1.26	§4450 udzielone pożyczki na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów i prokuratorów	950,0	298,0	718,0	717,9	75,6	240,9	99,9
1.1.27	§4480 podatek od nieruchomości	113,6	133,0	133,0	125,4	110,4	94,3	94,3
1.1.28	§4520 opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	2,4	5,0	3,0	2,4	100,0	48,0	80,0
1.1.29	§4530 podatek od towarów i usług	0,0	1,0	1,0	0,0	-	-	-
1.1.30	§4540 składki do organizacji międzynarodowych	7,8	12,0	11,0	10,4	133,3	86,7	94,5
1.1.31	§4580 pozostałe odsetki	0,0	-	1,0	0,0	-	-	-
1.1.32	§4590 kary i odszkodowania dla osób fizycznych	0,0	100,0	0,0	-	-	-	-
1.1.33	§4610 koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	277,4	333,0	311,0	300,2	108,2	90,2	96,5
1.1.34	§4690 składki do organizacji międzynarodowych, w których członkostwo związane jest z członkostwem w UE	6,8	10,0	10,0	9,1	133,8	91,0	91,0
1.1.35	§4700 szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	36,8	176,0	89,0	85,1	231,3	48,4	95,6
1.1.36	§4740 zakup materiałów papierniczych do sprzętu drukarskiego i urządzeń kserograficznych	55,9	82,0	71,0	55,1	98,6	67,2	77,6
1.1.37	§4750 zakup akcesoriów komputerowych, w tym programów i licencji	535,0	505,0	778,0	770,8	144,1	152,6	99,1
1.1.38	§6050 wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	353,1	150,0	519,0	516,2	146,2	344,1	99,5
1.1.39	§6060 wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	1 167,2	3 047,0	7 001,0	6 993,2	599,1	229,5	99,9
2.	Dział 753-Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne ogółem, z tego:	12 995,3	16 594,0	16 594,0	15 400,6	118,5	92,8	92,8
2.1	Rozdział 75312-Uposażenia sędziów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne	12 995,3	16 594,0	16 594,0	15 400,6	118,5	92,8	92,8
2.1.1	§3110 świadczenia społeczne	12 995,3	16 107,0	16 107,0	15 330,6	118,0	95,2	95,2
2.1.2	§4450 udzielone pożyczki na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów i prokuratorów	0,0	487,0	487,0	70,0	-	14,4	14,4

1) Nowelizacja ustawy budżetowej z 17 lipca 2009 r. lub ustawa z 9 stycznia 2009 r. gdy nie wprowadzono zmian.

2) Łącznie z wydatkami niewygasającymi z upływem roku budżetowego 2008.

Załącznik nr 3

Zatrudnienie i wynagrodzenia

Wyszczególnienie	Wykonanie 2008			Wykonanie 2009			8:5	
	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego		
	osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	zł	%%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Ogółem	342	34 327,9	8 364	342	38 991,9	9 501	113,6
	wg statusu zatrudnienia: - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń, - sędziowie i prokuratorzy,	238	15 002,5	5 253	237	16 007,5	5 629	107,2
		104	19 325,4	15 485	105	22 984,4	18 242	117,8
1.1	w tym: Dział 751- Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa-ogółem, z tego:	342	34 327,9	8 364	342	38 991,9	9 501	113,6
1.1.1	Rozdział 75102- Naczelne organy sądownictwa – ogółem, wg statusu zatrudnienia: - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń - sędziowie i prokuratorzy	342	34 327,9	8 364	342	38 991,9	9 501	113,6
		238	15 002,5	5 253	237	16 007,5	5 629	107,2
		104	19 325,4	15 485	105	22 984,4	18 242	117,8

* Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu MF z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Załącznik nr 4

Kalkulacja oceny końcowej część 04 – Sąd Najwyższy

Oceny wykonania budżetu części 04 – Sąd Najwyższy dokonano stosując kryteria oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2009 roku²¹.

Dochody : 657,5 tys. zł

Wydatki : 79 676,8 tys. zł

Łączna kwota G : 80 334,3 tys. zł

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W : G = 0,9918$

Waga dochodów w łącznej kwocie $Wd = D : G = 0,0082$

Nieprawidłowości w dochodach: 0

Ocena cząstkowa dochodów: pozytywna (5)

Nieprawidłowości w wydatkach: 0

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna (5)

Wynik końcowy $Wk = 5 \times 0,9918 + 5 \times 0,0082 = 5$

²¹ Porównaj: http://bip.nik.gov.pl/pl/bip/metodyka_kontroli/px_kryteria_oc_wyk_budz_2010.pdf

Załącznik nr 5

Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Komisja Finansów Publicznych
6. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
7. Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej
8. Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka
9. Minister Finansów
10. Minister Sprawiedliwości
11. Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa
12. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego
13. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego
14. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego